

[Justitsministeren.]

mod firmaet foretagne undersøgelser, men at de i de sidste dage fra troværdig side fremkomne udtalelser og oplysninger havde skabt tvivl om efterforskningens forsvarlighed og derfor gør en undersøgelse til bunds af de mod rigsadvokaten fremsatte beskyldninger nødvendig. Den ærede ordfører tilføje, at denne undersøgelses udfald kan blive afgørende for tingets tillid til justitsministeren.

Lad mig straks sige, at i den henseende nærer jeg ingen bekymring, men jeg vil gerne for en ordens skyld til indledning minde om, hvad det drejede sig om ved forhandlingen her i salen torsdag den 21. oktober om den forespørgsel, der var stillet af det ærede medlem hr. Aksel Larsen m. fl.

Forespørgslen lød kort og klart:

„Agter justitsministeren at foranledige efterforskningen mod firmaet Wright, Thomsen & Kier genoptaget og fremmet mest muligt?“

Jeg havde den opfattelse inden forhandlingernes begyndelse, at dette begrænsede emne ville være udtømt, når jeg havde oplyst, at jeg allerede inden forespørgslen forelå, havde ladet indlede de hensigtsmæssige efterforskningsskridt, som er mulige i en sag, om hvis slutning der er truffet beslutning af justitsministeriet. Som de ærede medlemmer vil erindre, kom ordføreren for forespørgerne ind på en bred omtale af en række enkeltheder vedrørende sagens tidligere behandling hos statsadvokaten, rigsadvokaten og ministeriet. Som man vil vide, drejer det sig om en sag, hvis behandling og afslutning er foregået, længe før jeg tiltrådte som justitsminister, men jeg var så vel orienteret i sagen, at jeg var i stand til også at orientere tinget om en række af de forhold, der blev omtalt af det ærede medlem hr. Aksel Larsen. Den redegørelse, som jeg gav, er rigtig; dog var der på et enkelt punkt, som jeg skal komme tilbage til, en unøjagtighed, som ikke angår noget væsentligt, og hvor det, jeg sagde, var, hvad der om dette punkt fremgik af de oplysninger, der lå i ministeriet. Efter forhandlingen har min forgænger, det ærede medlem af det andet høje ting hr. Elmquist, meddelt mig, hvad han personlig ved om dette spørgsmål. Det skal jeg som sagt komme tilbage til.

Der har — også efter mødet her i tinget den 21. oktober — været rejst kritik af, at der ikke på noget tidspunkt er blevet givet en offentlig redegørelse for Wright, Thomsen & Kier-sagen i dens helhed, en redegørelse, der kunne forklare, hvorfor sagen i sin tid blev sluttet uden tiltale.

Den kritik kan ikke rettes mod mig. Den afgørelse, der blev truffet af justitsministeriet den 13. december 1946, og hvorved man tiltrådte rigsadvokatens indstilling om, at sagen skulle sluttet uden tiltale, da det ikke kunne forventes, at sagen kunne gennemføres til domfældelse, har jeg jo intet ansvar for, ligesom jeg heller ikke kan have noget ansvar for, at man ikke dengang i en offentlig redegørelse gav en begrundelse for den trufterne afgørelse. Beslutningen er truffet af min forgænger, og min forgænger har da også erklæret, at han fuldtud tager ansvaret for den afgørelse, der blev truffet.

Da der nu i de sidste dage er rejst så meget røre om sagen, da så mange urigtigheder og misforståelser nu er fremført her og også i pressen og andetsteds, er jeg nu kommet til den overbevisning, at det vil være rigtigt her i tinget at give en kort sammenfattende redegørelse for det grundlag, der forelå for min forgænger og for justitsministeriet ved sagens afgørelse, og for begrundelsen for den afgørelse, min forgænger traf.

Der forelå for ministeriet en udførlig politimæssig undersøgelse, en undersøgelse, der omfattede ikke blot spørgsmålet om et oprindeligt initiativ, men også spørgsmålene om fremskyndelsen af arbejderne, festlighederne navnlig i Aalborg, kontrollen med arbejdspladser og spørgsmålet om firmaets initiativ ved arbejderne på Bornholm. Alle disse ting var grundigt politimæssigt efterforsket, og der forelå for ministeriet ingen grund til at tro — og det samme har været tilfældet for rigsadvokaten —, at der stod yderligere efterforskningsskridt af betydning tilbage at foretage på disse punkter.

Endvidere var der foretaget en undersøgelse af de priser, firmaet havde betalt for materialer — det skal jeg vende tilbage til.

Et hovedmoment ved sagens afgørelse var, at det i denne sag var klart, at der ikke var udvist noget nationalt utilbørligt initiativ, da firmaet i april-maj måned 1940 sammen med en række andre entreprenørfirmaer påtog sig de tyske flyvepladsarbejder. Der forelå jo, som alle ved, indtrængende henstillinger til firmaet fra den daværende statsminister og andre medlemmer af samlingsregeringen, og det står fast, at det kun var med den største betænkelighed, at firmaet gik med til at udføre arbejderne.

Det står endvidere fast, at firmaet, der efter 29. august 1943 ikke længere følte sig bundet af regeringens henstilling, nu gjorde, hvad det kunne for at komme ud af de tyske arbejder, og at dette også lykkedes, således at firmaets værnemagtsarbejder